

2019 Oct 21];85(5):449-55. Available from:
[http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=mnh&AN=31126354](http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=mnh&AN=31126354&site=ehost-live)
&site=ehost-live.

3. Iroku-Malize T, Grissom M. Violence and Public and Personal Health: Gun Violence. FP Essentials [Internet]. 2019 May [cited 2019 Oct 21]; 480:16-21. Available from:
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=mnh&AN=31063341&site=ehost-live>.

4. Levy M, Safcsak K, Dent DL, Cheatham M. Mass shootings: Are children safer in the streets than in the home? Journal of Pediatric Surgery [Internet]. 2019 Jan [cited 2019 Oct 21];54(1):150-4. Available from:
[http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=mnh&AN=30429065](http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=mnh&AN=30429065&site=ehost-live)
&site=ehost-live.

5. Шевчук М.М. Аналіз показників смертності серед населення України внаслідок заподіяння вогнепальних ушкоджень за 2005–2007 рр. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика*. 2009. № 2(18):279-84.

6. Мішалов В.Д., Войченко В.В., Бачинський В.Т., Кривда Г.Ф. Аналіз кількості осіб, що загинули внаслідок вогнепальної травми серед населення України за 2007–2016 рр. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика*. 2018;30:591-8.

Самодін Артем Володимирович,
завідувач кафедри криміналістики
та судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проблематика запровадження технологій дистанційного навчання у сучасний освітній процес у закладах вищої освіти набула особливої актуальності у 2020 році у зв'язку із запровадженням карантину та введенням обмежувальних протиепідемічних заходів щодо запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19. Водночас, незважаючи на чималу кількість загальних інструктивних, методичних та дидактичних матеріалів у цій сфері з приводу форм, методів, технологій та якості навчання, питання криміналістичної підготовки мають свою специфіку, яка окреслена специфікою криміналістики як науки та навчальної дисципліни, у контексті особливостей набуття знань та вмінь здобувачів вищої освіти у межах загальнотеоретичних положень

криміналістики, криміналістичної техніки, тактики та методики розслідування кримінальних правопорушень.

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти, дистанційні (або онлайн) технології визначаються як такі, які є основою для взаємодії суб'єктів освітнього процесу як у змішаному навчанні, так і в дистанційному. Змішане навчання є підходом, педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч із онлайн-технологіями спирається також і на безпосередню взаємодію між студентами та викладачами в аудиторії [с. 22, 1].

Водночас, технології дистанційного навчання ґрунтуються на освітніх, психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологіях тощо. При цьому, у сучасних умовах пріоритетними, є перш за все інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання, які реалізують можливості щодо створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів навчальних дисциплін, а також забезпечення організації та супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку.

Наприклад, в Національній академії внутрішніх справ (далі – НАВС) Положенням про змішане навчання визначається, що електронний курс будь-якої навчальної дисципліни передбачає розміщення теоретичних та методичних матеріалів, а також підсумкового контролю з використанням можливостей платформи Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). Зокрема, криміналістична підготовка здобувачів вищої освіти забезпечується можливостями дистанційних курсів на платформі Moodle за 46 напрямками, які охоплюють профільні базові навчальні дисципліни як «Криміналістика», «Методика розслідування кримінальних правопорушень», «Слідчий огляд», «Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень», «Інновації у криміналістиці», «Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень», «Домедична підготовка», «Судова медицина та психіатрія», а також відповідну тематику підвищення кваліфікації поліцейських за напрямками профільної роботи підрозділів слідства, дідання, техніко-криміналістичного забезпечення, кримінальної поліції, експертної служби та інші. Загалом кожен із напрямів забезпечений нормативно-методичними матеріалами (програми, робочі програми, силабуси), теоретичним блоком (матеріали лекцій, нормативно-правові акти у

межах теми, мультимедійні презентації, відеолекції, тощо), блоками практичної підготовки (ситуативні завдання, у тому числі й відео ситуативні завдання, процесуальні документи, плани розслідування тощо), самостійної роботи, контролю перевірки знань за окремими темами, розділами та навчальною дисципліною у цілому. Успішність засвоєння матеріалу у формалізованому вигляді відбувається автоматично за рахунок можливостей системи, водночас якість підготовки завдань самостійної та практичної роботи відбувається за допомогою інших технологій дистанційного навчання.

Зважаючи на специфіку та закритість для сторонніх осіб роботи зазначеної навчально-інформаційної системи, теоретична та практична криміналістична підготовка забезпечується шляхом використання можливостей відкритих електронних ресурсів, як: електронні репозитаріїв закладів вищої освіти (наприклад, «Електронний репозитарій НАВС», URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/>); офіційні реєстри органів державної влади (наприклад, «Реєстр судових рішень», URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>); мультимедійні підручники та навчальні посібники (наприклад, «Криміналістика», «Домедична підготовка», «Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні», URL: <https://www.naiu.kiev.ua/vidannya-kafedr/>); відкриті інтернет-ресурси щодо криміналістичної тематики (наприклад, ТОВ «НБК» ЕКСПЕРТ» <https://pro-expert.in.ua/>); офіційних веб-порталів практичних підрозділів (наприклад, Експертна служба МВС України, URL: <https://dndekc.mvs.gov.ua/>) тощо.

Розвиток зазначеного напрямку он-лайн комунікації у системі викладач-курсант (студент) набув особливої актуальності із запровадженням протиепідемічних заходів починаючи з березня 2020 року, у зв'язку із чим фактично вийшов за межі платформи виключно дистанційних курсів та стимулював впровадження технологій дистанційного навчання з використанням можливостей програмних он-лайн продуктів як Google Classroom, Google Meet, Zoom Cloud Meetings, «Microsoft Teams» (Office 365) та інші, у поєднанні з традиційними можливостями соціальних мереж, електронної пошти, месенджерів (WhatsApp, Facebook Messenger, Telegram, Viber), систем он-лайн тестування для перевірки рівня засвоєння знань. Водночас криміналістична підготовка здобувачів вищої освіти паралельно забезпечується традиційними можливостями у форматі надання індивідуальних та групових, у тому числі он-лайн, консультацій здобувачів вищої освіти.

Незважаючи на окреслені напрями та підвищення ефективності і результативності використання технологій дистанційного навчання

здобувачами вищої освіти, а також науково-педагогічними працівниками, залишається відкритим питання практичної підготовки за окремими напрямками криміналістичної техніки та тактики проведення слідчих (розшукових) дій на навчально-тренувальних полігонах, інсценованих місцях події, криміналістичних лабораторіях, спеціалізованих аудиторіях тощо. Адже, вирішення конкретних ситуаційних завдань, в окремих випадках потребує не лише формалізованого (текстового) вирішення, або складання процесуального документа (наприклад, протокол допиту свідка), фото таблиці, фотоілюстрації, дактилокарти, план-схеми, плану розслідування тощо, а й відпрацювання (демонстрацію) курсантом (студентом) окремих елементів роботи слідчого (наприклад, алгоритм роботи слідчо-оперативної групи на місці події). Зазначене питання у перспективі може знайти вирішення за допомогою використання технічних та програмних засобів 3D моделювання.

Перспективними напрямками впровадження технологій дистанційного навчання є синтез існуючих навчальних криміналістичних освітніх дидактичних напрацювань, у тому числі з використанням кейс-методу [2], тренінгових методик та програм, а також визначення можливості їх подальшої трансформації у інтерактивне он-лайн середовище з врахуванням потреб судово-слідчої практики та реальної можливості забезпечити якість криміналістичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua>.
2. Самодін А.В., Петров С.Є. Використання кейс-методу під час викладання методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. *Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 черв. 2020 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 270-275.